

Biskop em. Tor Singsaas, Kinnaspelet 2018, preken ved gudstjeneste 17.06.2018 i Kinn kyrkje

Barnet har nøkkelen til Gud

Johannes: 12, 24: Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt.

Barnet har nøkkelen til kirka, - ikke prest, fut, konge eller pave. Det er et av hovedbudskapene i Kinnaspelet.

Barnet har nøkkelen til Gud.

«Den som ikke blir som barnet, har ikke skjønt hvem Gud er,»; sier Jesus.

Vi er som barnet som løper mot Gud, - han som er kjærlighet, - en kjærlighet som driver redselen bort, - i Gud finnes ingen frykt. Den fullkomne kjærlighet, som er Gud, driver frykten og redselen bort heter det jo i 1. Joh. brev, (1. Joh. 4, 18). For Gud har gitt seg til kjenne i Jesus Kristus som det så entydig poengteres i Titusbrevet; Han har gjennom Jesus Kristus vist seg som den gode Gud som elsker menneskene og som frigjør oss fra ondskapens og dødens krefter, - og det skjer i vår dåp, hvor vi som små barn er helt overgitt til mennesker som bærer oss – og som «legger oss i Guds barmhjertige hender» (Titus 3, 4 ff.).

Jesus poengterer at vi alltid er som barnet i forhold til Gud. Dypt i oss ligger en lengsel etter at det er en som står og venter på oss, og som tar varmt imot oss når vi kommer løpende til ham. For når et barn kommer løpende mot oss i yr glede eller med gråt, så tar vi imot det og tar del i gleden, - eller gir beskyttelse og trøst.

Da erfarer vi jo at livet kommer løpende imot oss! Barnet har livet med seg.

Det var fascinerende og utrolig givende å være tilstede på Kinnaspelet i går; « Songen ved det store djup», hvor to legender utfoldes; Den ene fra 900-tallet, «Sunniva-legenden» som «et spel i hovedspelet»; - og «hovedspelet» som er fra det dramatiske 1500-tallet, - reformasjonsårhundret. Vi møtte ungjenta Borni, hennes far presten, Margrethe prestefrille, futen, Ravn og Tarve, og mange flere. - I et livets drama vi kjenner oss igjen også i dag, preget av tro og tvil, håp og mismot, svik, opprør og undertrykking.

En dyp streng ligger og dirrer igjennom hele spelet, - kjærlighetens streng.

Uten kjærlighet dør mennesket. Vi mennesker kan ikke leve uten kjærlighet.

Gud har skapt oss slik, - Gud har lagt igjen dette sporet etter seg i oss, - en alltid lengsel etter kjærlighet, - å bli tatt imot av en annen, - uten betingelser.

Og barnet viser vei, - gjennom hele livet, - barnet i oss. Vi løper mot Gud i tillit til at han tar imot oss, - og ikke avviser oss.

Barnet har nøkkelen til kirka, - der møter Gud oss, - tar imot oss i Ord og sakrament, - der deler Jesus Kristus liv og fellesskap med oss.

La oss reise oss og høre dagens evangelium **Joh. 12, 24**;

Jesus seier; Sanneleg, sanneleg, eg sier dykk; Fell ikkje kveitekornet i jorda og døyr, blir det verande berre eitt korn. Men døyr det, gjev det stor grøde»

Denne teksten er en av de sentrale tekstene på Olsokdagen, 29. juli, som er Olav den helliges dødsdag. Han knyttes til Jesus Kristus med denne teksten.

Det er ikke kong Olav Haraldssons liv som skaper den store endringen i den kristne virkningshistorien på 1000-tallet, men det som skjedde omkring hans død,- etter hans fall på Stiklestad. Han brakte i levende live de nye impulsene fra det kristne europa. Og han hadde til hensikt å få dem rotfestet her i landet. Sammen med biskop Grimkjell utarbeidet han kristenretten på Mostertinget i 1024. Her ble en hel del nye verdier nedfelt, - som det mest kjente; at det ble forbudt å sette barn på skogen, til villdyrene, -de barna som ikke var som andre. Dessuten, - mennesker som ikke tilhørte ættesamfunnet ble også tilkjent verdi og krav om beskyttelse. Hevn, - blodhevn, ættens ære som rettesnor, ble forbudt.

Da Olav Haraldsson kom for å kreve kongsmakta over Norge i 1015, gikk han i land på øya Selja, forteller saga. Det er interessant! Han måtte det av en eller annen grunn. Hvorfor? Sannsynligvis, tenker jeg, - for å vise at han ønsket å være **en kristen** konge. Han var blitt døpt i Rouen i Frankrike året før, i 1014. Alt i år 996 hadde Olav Tryggvason utropt Selja til «den første heilagstaden i Noreg.» Legenden om Sunniva var svært viktig i kristningen av landet. På Selja var det alt etablert en kristen kult og spiritualitet som hadde bærekraft og innflytelse i deler av landet. Denne møtte Olav på Selja. Han måtte innom øya for å vise hellige Sunniva ære og aktelse for å kunne være en troverdig kristen konge. I kristenretten på Moster i 1024 ble det også vedtatt at 8. juli skulle det feires Seljumannamesse, - hvor fortellingene og legendene om Sunniva og hennes følge skulle gjenfortelles; - Det var keltiske, irske eremittmunker som hadde kommet til inn våre kyster med kristendommen.

Parallelt med legendene knyttet til Selja, har det og vært fortellinger knyttet til Kinn. Legendene forteller at det var 3 skip som dro ut fra i Irland i kongsdatteren Sunnivas følge. Vinden førte dem til våre kyster. De skulle dit Gud førte dem. Skipene landet på 3 forskjellige øyer. Sunniva på Selja, - hennes søster Borni her på Kinn, - og den tredje søsteren, Ingebjørg, på Utvær i Solund.

Spelet «Songen ved det store djup» er om de store, store brytningene som skjedde her ved Reformasjonen 1536/37. Og vi virvles inn i familiedramaet i den katolske prestefamilien som blir utfordret på den nye tro. Ungjenta Borni er gjennomgangsperson, - 1500-tallets Borni. Hun er oppkalt etter Borni som kom hit til øya på 900- tallet. Hun bærer med seg sin navnesøsters liv inn i sitt eget liv. Borni er ei sterk, rakrygget, modig og stolt ungjente. Vi dras inn i en fortettet fortelling om henne og hennes familie. Et stort kjærlighetsdrama vi kan kjenne oss igjen i, med våre egne liv.

Det er de utallige vanskelige valg vi står overfor når vi knyttes til hverandre med kjærlighetens mange, mange usynlige bånd.

Kjærligheten er et evig tema for oss mennesker.

Kjærligheten er grunntonen i livet.

Det var budskapet om en kjærlighet, - Jesu Kristi kjærlighet til oss, - som utholder alt,- som kom vestfra til våre kyster med Sunniva, Borni og Ingebjørg.

Spiritualiteten på Selja etter hellige Sunniva var nok inspirert av den keltiske åndeligheten som var båret av dyp kjærlighet til mennesker og natur, - kjærligheten som avmaktens, mildhetens og stillhetens nærvær hos mennesker og skapning, - en kjærlighet som gjennomstrømmer alt og alle.

Dette kristne livsuttrykket møtte nok Olav Haraldson på Selja. Mange av oss forbinder ham mest med makt, vold, krig og herjinger på vikingers vis. Og vi kan vel spørre oss hvor det ble av dette hos ham da han forlot øya Selja?

Først etter hans død møter vi dette. «Hvetekornets lov» kalles det verset vi leste fra Joh. 12, 24; «Hvis ikke hvetekornet faller i jorda og dør, - blir det bare med det ene kornet, men hvis det dør, bærer det rik frukt.» Dette er fortellingen om Jesus Kristus, - som Olav den helliges død fikk næring og legitimitet fra. Olavs død ble det såkorn som førte til at det kristne livet rotfestet seg ytterligere i vår jord.

Det er En som gir seg selv, - slik at det blir til liv for oss andre. Slik er Guds kjærlighet til oss. En kjærlighet som når så dypt, så dypt i livet, - uten grenser, - som omfatter selv Guds fiender. Jesus Kristus, Guds Sønn gir alt for at vi skal leve. Korsmerket er et seiersmerke for oss mennesker og alt det skapte. Forsoningens og frigjøringens tegn. Gud slo korsets tegn over hele skapningen allerede ved tidenes morgen. Gud ville gi alt for sitt skaperverk, - Jesus Kristus døde på korset dypt forent med alle oss som er merket av døden. Men gjennom hans oppstandelse er vi og knyttet til ham, - til nytt liv for oss. Guds kjærlighet til alt det skapte er grunnen til dette gledesbudskap som er sterkt provoserende, men og fullt av **nåde**. For det dype eksistensielle spørsmål blir til meg; - *Er det mulig å holde en slik for Gud, - som elsker mine fiender? Enormt provoserende, -nesten umulig å se for seg! Men og fylt av nåde, - for dersom jeg ser meg selv som Guds fiende, - så elsker han meg likevel gjennom alt!* Fiendekjærligheten viser hvor uendelig dypt Guds kjærlighet når. Ja, det finnes ikke det sted den ikke rekker, - den omslutter ethvert menneske.

Det sterkeste Gud har lagt igjen etter seg i oss er lengselen etter kjærlighet. Og i den er Gud tilstede alltid, - hos oss!

Til ære for Faderen, Sønnen og Den hellige ånd som var er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.

